

MECHANIKA 1 (2 kredit)
előadó: Virosztek Attila

1. A mechanika alapfogalmai

Vonatkoztatási rendszerek, pálya, sebesség, impulzus, impulzusmomentum (perdület), gyorsulás, Newton axiómák, munkatétel, kinetikus energia, konzervatív erőter, a mechanikai energia megmaradása.

2. Mozgás egy dimenzióban

Potenciális energia, a mozgás megengedett tartományai, zárt és nyílt pályák, megállási pontok, stabil és instabil egyensúlyi helyzet, a mozgásegyenlet második integrálása.

3. Tehetetlenségi erők

Mozgások leírása gyorsuló és forgó koordinátarendszerben, Euler szögek, szögsebesség, vektor kis megváltozása inerciarendszerben és az ahhoz képest infinitezimálisan elmozduló és elforduló koordinátarendszerben, összefüggés a két rendszerbeli sebességek és gyorsulások között, centrifugális és Coriolis erő.

4. Centrális erőter

A centrális erőter definíciója, perdületmegmaradás, területi sebesség, konzervatív centrális erőter, energiamegmaradás, a radiális mozgás effektív potenciális energiája, a probléma megoldásának fő lépései, a mozgás pályája.

5. Kepler probléma

Gravitációs és Coulomb (vonzó, taszító) potenciál, a mozgás pályája, Kepler törvények, nyílt pályák.

6. Szórási probléma

Szóródó részecske pályája konzervatív centrális erőterben, eltérülési szög és ütközési paraméter, részecskenyaláb szóródása, differenciális hatáskeresztmetszet, teljes hatáskeresztmetszet.

7. Pontrendszer mechanikája

Pontrendszer összimpulzusa, tömegközéppont és mozgásegyenlete, külső és belső (kölsönhatási) erők, tömegközépponti és relatív mozgás szétválasztása, ezek járuléka a kinetikus energiához és az impulzusmomentumhoz, a pályamomentum és belső perdület mozgásegyenlete, centrális belső erők, konzervatív erők és a teljes mechanikai energia megmaradása, kéttestprobléma, redukált tömeg.

8. Merev testek kinematikája

Merev test szabadsági fokai, Euler tétele, szögsebesség vektor, impulzusmomentum, tehetetlenségi nyomaték tenzor és tulajdonságai, Steiner tétel, merev test kinetikus energiája.

9. Merev testek dinamikája

A perdület mozgásegyenlete inerciarendszerben és a merev testhez rögzített koordinátarendszerben, rögzített tengely körüli forgás, Euler egyenletek, az erőmentes eset kvalitatív diszkussziója az energia- és perdületmegmaradás alapján.

(Folytatás a túloldalon)

10. Kényszermozgások

Kényszererők, kényszerfeltételek, virtuális elmozdulások, Lagrange féle I. fajú egyenletek, D'Alembert elv, virtuális munka elve, időfüggő kényszerek, nem integrálható kényszerek.

11. Lagrange függvény

Tömegpont és pontrendszer Lagrange függvénye, hatás, mozgásegyenlet származtatása a Hamilton elvből, a Hamilton elv kényszerek esetén.

12. Lagrange féle II. fajú egyenletek

Integrálható kényszerek, általános koordináták, a Lagrange féle II. fajú egyenletek származtatása a Hamilton elvből, általános (kanonikus) impulzus, általános erőkomponens, ciklikus koordináta, Jacobi féle integrál.

13. A Lagrange formalizmus kiterjesztése

Nem integrálható kényszerek kezelése a Hamilton elv alapján, a Lagrange féle II. fajú egyenletek általánosítása nemkonzervatív szabaderők esetére, közegellenállás tárgyalása a Rayleigh féle disszipációs függvény segítségével, elektromágneses térben mozgó részecske Lagrange függvénye.

14. Pontrendszer kis rezgései

Pontrendszer egyensúlyának feltétele, Lagrange függvény az általános koordináták egyensúlytól való kis eltérései esetén, mozgásegyenlet, rezgési frekvenciák és módusvektorok, általános megoldás, normál koordináták, normál módusok szétcsatolódása.

15. Hamilton formalizmus

Kanonikus impulzus, Hamilton függvény, Hamilton egyenletek, energiamegmaradás, a rendszer mozgásállapotát reprezentáló pont mozgása a fázistérben, a fázistérbeli sebességmező divergenciája, Liouville tétel.

16. Deformálható közegek kinematikája

Tömegsűrűség és sebességtér, parciális és teljes időderivált, tömegmegmaradás, kontinuitási egyenlet levezetése és értelmezései.

17. Deformálható közegek dinamikája

Térfogati és felületi erők, feszültségtenzor, impulzussűrűség, folytonos közeg mozgásegyenlete, hidrosztatika, ideális folyadék áramlása, Bernoulli egyenlet.

18. Deformálható szilárdtestek

Deformációtenzor, Hooke törvény, rugalmas állandók, izotróp anyag feszültségtenzora és homogén deformációi, rugalmas hullámok.

19. Súrlódó folyadékok

Newtoni folyadék feszültségtenzora izotróp esetben, Navier-Stokes egyenlet, összenyomhatatlan folyadék áramlása.